Műsorszórási nap

Tanácskozás a hírközlésről

„Műsorszórási nap" címmel kedden tanácskozást tartottak az MTESZ budapesti székházában. A Híradástechnikai Tudományos Egyesület és Közlekedéstudományi Egyesület rendezvényének *célja az volt, hogy áttekintsék a hírközlési eszközök fejlődésének legújabb eredményeit, valamint a hírközlés társadalompolitikai hatását.*

A hozzászólók közül többen is utaltak arra, hogy napjainkban a lakosság körében ugrásszerűen megnőtt a tömegkommunikációs eszközök aránya, ugyanakkor világszerte egyre több műsorszóró berendezés (rádió-televízióadó) sugároz mind hosszabb időtartamú programokat. Az ebből adódó problémák (például a műsorközlésre használt frekvenciasávok „telítődése" és a mind tökéletesebb kép- és hangminőség iránti igény) fokozott erőfeszítéseket, állandóan újabb és újabb eljárásokat kívánnak a szakemberektől. Ennek eredménye például az úgynevezett digitális információátvitel bevezetése, amelyet a mikroelektronika fejlődése, az integrált áramkörök megjelenése tett lehetővé. A digitális átvitel segítségével lényegesen több információt lehet közölni, sokkal rövidebb idő alatt, anélkül, hogy újabb frekvenciasávot kellene igénybe venni.

A megnövekedett követelményeknek próbál megfelelni a kábeltelevíziózás külföldi terjedése, valamint a műholdas műsorszórás fokozatos megvalósítása.

Hazánkban ezek az új technikai eljárások a meglevő anyagi, technikai feltételekből adódóan ma még csak részben éreztetik hatásukat, a szakemberek szerint azonban mindenképpen fel kell készülni fokozatos adaptálásukra.

A korszerű műsorszóró rendszerek fokozatos megjelenése már ma is érezhető. Létezik pl. néhány ezres kábeltelevíziós előfizető Magyarországon is; 1982 végétől kísérletképpen bevezették a már digitális átvitelen alapuló teletext (képújság) szolgáltatást; a fejlesztők már foglalkoznak a műholdas műsorszórás vételi feltételeinek a kialakításával is.

Mirelit gyümölcstorta

Gyümölcstortával bővíti a mirelit-étlapot a győri hűtőház. Torta formájúra sütött linzer tészta felületét díszítik gyümölccsel, illetve gyümölcsszelével.

A karácsonyi ünnepek előtt háromféle ízesítéssel: málnás, epres és piros ribiszkés változatban hozzá forgalomba. Mintegy 15 ezer kis tortát adnak át a kereskedelemnek. A háziasszonyoknak nincs egyéb tennivalója vele, csupán a mélyhűtőből kell kivenni, s miután fagyos keménysége kienged, tejszínhabbal, vagy anélkül lehet asztalra tenni a különleges ínyencséget.

Unido-szakemberek Budapesten

Nemzetközi gyógyszeripari konferencia

Budapesten rendezik meg az ENSZ iparfejlesztési szervezete, az Unido második gyógyszeripari konzultációját november 21. és 25. között — jelentette be *Körtvélyes István* ipari miniszterhelyettes kedden az Átrium Hyatt Szállóban megtartott sajtótájékoztatón.

A tanácskozáson *hetven ország és tíz nemzetközi szervezet képviseletében több mint kétszáz szakember megvitatja majd, hogy a fejlett országok miképpen nyújthatnak segítséget a fejlődő államok gyógyszeriparának kialakításához, fejlesztésének meggyorsításához.* A konferencián egyebek között azt vizsgálják, hogy az egyes országok hogyan hasznosíthatják növényi nyersanyagaikat gyógyszeriparuk megalapozásához, hogyan szervezhetik meg a lehető leggyorsabban az oltóanyagok helyi vagy regionális gyártását a tömeges megbetegedések megelőzésére.

A magyar gyógyszeripar eredményeinek elismerése, hogy az Unido hazánkat választotta a konferencia házigazdájának — mondotta a tájékoztatón *Varga Edit*, a Magyar Gyógyszeripari Egyesülés elnöke. Gyógyszeriparunk dinamikusan fejlődik, a világ gyógyszertermelésének több mint egy százalékát magyar vállalatok állítják elő, exportjuk pedig a világ gyógyszerkereskedelmének öt százaléka.

Jog a beleszólásra

Nemrégiben megróttak. Nem pecsétes papíron, nem hivatalos formában, csak úgy kedvesen, villámokat szóró mosoly kíséretében. „Illetékes"-sel az utcán futottam össze, aki gyorsan szememre vetette bűnömet: hogy hogy helyt adtam a Postaládában — amely, ugye, az olvasók fóruma —, a ki tudja hányadik olyan levélnek, amely egy építkezés helyével kapcsolatos döntés jogosságát kérdőjelezte meg, attól tartva, hogy az intézmény zavarja a fáradt lakók nyugalmát.

„Engedelmet kérek, de ne szóljanak abba bele a városlakók, hol, mit építünk, hol vágunk ki fákat és a többi. Felelős szakemberek dolga ez, nem laikusoké" — mondta az illetékesek egyike, majd megnyugtatott: „De nem vettük nagyon a szívünkre, olyannyira nem, hogy még nem is reagálunk rá..."

Elhiszem, hogy a szakemberek százféle körülményt mérlegelve, tiszta lelkiismerettel adják áldásukat az egyedül lehetséges megoldásokra, amelyek olykor néhány ember érdekeit sértik ugyan, de a többség számára felbecsülhetetlen jelentőségűek. Elismerem, hogy a csoportérdeknél magasabb rendű a közérdek, s a döntések ennek szellemében kell, hogy foganjanak. De azt a szemléletet, amely megtiltaná, hogy az egyes csoportok tagjai legalább hangot adjanak nemtetszésüknek, aggályaiknak, pusztán emberi — esztétikai, egészségügyi, érzelmi — indokok alapján, azt a demokrácia légkörétől idegennek tartom.

Nem is annyira a konkrét ügy sorsa érdekelt már, hanem az illetékes hozzáállása. Nem tagadom, ez elszomorított, de ami végül is megnyugtatott: ő csupán egy a sok-sok „illetékes" közül, s véleményét nem céges papíron, pecséttel szentesítve ruházta rá egy testületre, szervezetre, intézményre.

Mert éppen napjainkban nem éppen idomos efféle nézeteket hangoztatni, hiszen szorult helyzetben minden épkézláb ötletet, minden megálljt parancsoló, vagy pillanatnyi gondolkodásra intő szót el kell engedni értő fülekig. „Unokáink is látni fogják" — ez a gondolat tartja ébren a városrendezők, -tervezők gondosságát, de ne feledjük: nemcsak épületeinkről, minden művünkről, mit örökül hagyunk nekik, ítéletet mondanak. S akkor már nem „Illetékes"-t marasztalják el egy-egy idő igazolta tévedésért, hanem a kort, az akkor élt embereket, mind egy szálig. Partnerként felelősek vagyunk mindazért, ami itt történik, ezen a 93 ezer négyzetkilométernyi földdarabon.

Hány és hány, őseink által elhibázott lépés miatt tette föl a kérdést a berzenkedő utókor: „Hát nem akadt egyetlen ember, aki szólt volna?" Legyen az szemet bántó építmény, vagy évtizedekig ható, helytelen intézkedés, „nyöghetnek" miatta unokáink is.

Ezeket a szemrehányásokat elkerülendő ma léteznek fórumok, ahol adott a lehetőség: akár egyetlen ember is elültetheti a köztudatba, hasznos gondolatát. Jegyzik a népfrontnál, egy-egy törvénytervezet vitáján, a tanácstagi beszámolókon, elmondhatja véleményét a hamarosan megalakuló városszépítő egyesületben. Természetes, hogy a hasznavehetetlen javaslat kipotyog a rostán. De hagyni kell, hadd kerüljön bele mind, ami bele kívánkozik, hogy végül az okos ötlet főnnakadjon, és életre kelve szolgálja közös megelégedésünket.

Chikán Ágnes

Fotók a Kupolában

Vannak bizonytalanságokkal terhes korszakok. Korszakok a társadalomban, politikában, tudományokban, művészetekben, amikor új kérdések születnek és új válaszok. Korszakok, melyek bizonytalanságokkal terhesek, s melyeket később általában a „nagy" jelzővel illetnek.

Valami ilyesfélének lehetünk együtt élő tanúi ma, az utóbbi egy-két évtizedben a magyar fotográfiában is. Valami olyasminek, ami a századelő volt a képzőművészetben. Amikor már megszülettek a kérdések —, hogy például egyáltalán mi és mire való a művészet? — s megszülettek azok az emberek, csoportosulások, irányzatok, akik és amelyek megalkották a lehetséges válaszok egy részét, egyfajta közegét, hogy e válaszokból született modellben újabb kérdéseket tehessenek föl a világ lényegének vizuális megragadását szolgálandó, s képeket hozzanak létre, melyek éppúgy kielégítik egy immanens logika követelményrendszerét, mint ahogyan képesek önmagukban megvalósítani, újjáteremteni a valóságnak nevezett komplexitás sajátos, lényegi rendszereinek egyikét-másikát.

Az utóbbi egy-két évtizedben a fotográfiában is megszülettek a nagy kérdések. Kérdések, amelyeket a világ, a valóság komplexebb megismerését eredményező tudományok csakúgy inspiráltak, mint a minduntalan változó, táguló világból szerzett, bonyolultabbá váló tapasztalások.

Kérdések: Mi a kép, a fotográfiai kép? A valóság mása, helyettesítő és helyettesíthető képe? Vagy egy merőben új, teremtett és intencionális valóság? Logikai szerkezeteket vizuálisan átörökítő modell? És mi a kép funkciója? A kultúra tág és teremtő közegében kialakuló logikailag hitelesített, a megismerés komplexitásában fogant valóság?

Itt csak néhányat lehet fölsorolni az alapkérdések közül. A kérdések közül, melyekre egyre több megfontolásra érdemes válasz született az elmúlt években Magyarországon is. E lehetséges válaszok közül — elméletben és gyakorlatban egyaránt — néhány Montvai Attila nevéhez fűződik. A Móra Ferenc Múzeum kupolájában most kiállított képek szerzőjéhez.

Egy kiállítás kapcsán illik a szerzőről is beszélni. Annál is inkább, mert Montvai Attila Szegedről indult. A Radnóti gimnáziumban érettségizett, hogy aztán fizikus legyen, a KFKI-ben. És fotós, a fotográfia elméletével és gyakorlatával egyaránt foglalkozó szakember, aki egyúttal a Magyar Fotóművészek Szövetsége elméleti bizottságának is vezetője.

Mindezt azért szükséges elmondani, hogy tudjuk: végtelenül tudatos az a produkció, amely most a Kupolában látható. Tudatos a kérdések föltevésében, s a lehetséges válaszok egyikének föllelésében, és az általa indukált metódus alkalmazásában.

Montvai Attila számára alapkérdés: dokumentum-e a fotográfia? S ha igen, mit dokumentál? Az optika számára a látványban adott egynemű valóságot? Montvai (és még sokak) szerint — nem. A fotográfia — szerinte — bianco igazságértékkel rendelkezik, amit mindig ki lehet tölteni, s amit mi, nézők sokféleképpen töltünk ki. És egyúttal a fénykép autonóm, új, teremtett valóság, amely nem cserélhető föl az általa ábrázolt szituációval. Valóság, amely a nyersanyagban, a fotográfiai anyagban, sajátos funkciók rendszerében születik meg.

Ha a fotográfia csakugyan az, aminek elméletileg lennie kell, akkor működőképesnek kell lenniük olyan alkotói módszereknek is, amelyek a logikai modellből táplálkoznak. Montvai megcsinálta hát ezt a kiállítást, melynek képein valóban az látszik, amit a nyersanyag hozott létre. Fotókat, amelyek már nem látszatokat, hanem sajátos képeket teremtenek. Az esetlegesen fényképezett diák szűkre szabott szegmenseit mikroszkóp alatt újrafotózta. Képeinek látványanyaga, nyersanyaga tehát már nem a természetes látvány, hanem a fotográfiai anyagban született, teremtett látvány: vagyis a kép.

Ami ezen a kiállításon látható, az csak egyike a lehetséges válaszoknak, Montvai Attila lehetséges válaszainak. Mert előtte is, utána is adott más, ezzel egyenértékű válaszokat is. S számomra legalábbis úgy tűnik, valamennyi válasza pontos és életképes.

Szávay István

Mentsük, ami menthető!

Értékelték a hulladékgyűjtési akciót

Az őszi haszonhulladékgyűjtési akció végeztével összeültek tegnap, kedden mindazok, akik az egész városra kiterjedő, másfél hónapos szervező munka részesei voltak. Az operatív bizottság tagjai: a Hazafias Népfront, az MSZMP városi bizottsága, a MEH és a tanács művelődési osztályának képviselői — *értékelték az akciót, s a tapasztalatokból levonták a jövőben megszívlelendő tanulságokat is.*

Az eredmények ismeretében, a tendenciát tekintve, *sikeresnek mondható a gyűjtés*, hisz míg a tavaszi időszakban 164 ezer forint értékű hasznos hulladékot mentett meg a város lakossága, összel 224 ezerre ugrott ez az összeg. Remélhetően a következő években a jó szokás igazi hagyományává válik a városban, s mind több — a háztartásban fölöslegessé vált — lemez-, papír- és textilhulladék kerül a MEH-hez.

Szegeden összesen 27 gyűjtőhelyen várták a népfrontosok és a Volán gépkocsivezetői a lakosságot, főként a méhecskemunka javát végző úttörőket. *A tapasztalat szerint ott ment minden olajozottan, ahol a körzeti népfrontbizottság és az iskola jól együttműködött a közös cél érdekében.* A gyűjtőhelyek egyharmadában készítették elő megfelelően az akciót, másik harmadában közepesen, egyharmadában pedig sikertelenségbe fulladt még a jó szándék is. *Dicséret illeti a Volán 10-es számú Vállalatot*, hisz 1—2 tanácsi vállalat kivételével az ő gépkocsijaik szállították el az összegyűlt anyagokat.

Mely városrészek érték el a legjobb eredményt? *Legszorgalmasabbak az újszegediek voltak:* a népfront körzeti bizottsága, a Móricz Zsigmond és a Rózsa Ferenc sugárúti általános iskola diákjainak jóvoltából ott több mint 34 ezer 513 forint értékű hasznos hulladék halmozódott föl. A *Tápén* összehordott 27 ezer 500 forintnyi érték csaknem kizárólag az iskolások érdeme. A *petőfitelepi* 1-es körzeti bizottság területén 14 ezer 400 forintnyi hulladékot gyűjtöttek össze a két iskola úttörői. A „rangsorban" utánuk következik az Alsóváros II. körzeti bizottság és a Hámán Kató iskola diákjainak munkája, majd a ságváritelepieké és így tovább. Néhány belvárosi és peremkerületi körzet azonban a vártnál jóval szegényebb eredményt ért el.

Az összehangoltabb, sikeresebb gyűjtés érdekében *javasolták az operatív bizottság tagjai: jövőre csak összel rendezzék meg városszerte az akciót*, de az előkészületekhez már tavasszal kezdjenek hozzá az érdekeltek. *Fontos lenne, hogy az iskolák ne „keresztezzék a saját céljaikra szervezett gyűjtéssel az őszi akció sikerét, szervezés kérdése ez csupán.* Egyébként is: ezután a szeptemberben, októberben leadott hulladék értékének felét maguk használhatják föl az úttörőcsapatok, a másik felét közcélokra ajánlhatják föl.

Van teendő közgondolkodásunk fejlesztése terén is:: a józanul gondolkodó, takarékos ember szokásává kellene tenni, hogy csak a szemetet dobja a kukába, s *mentse, ami menthető.* S hogy ne szégyellje a középiskolás — mint az idén néhány példamutató tömörkényis —, a felnőtt ember elvinni a gyűjtőhelyre, ami oda való. A vállalatok idei gyér részvétele pedig arra int: *a kommunista műszakok szervezésekor is gondolhatnak a munkahelyen fölhalmozódott hasznosítható hulladékok összegyűjtésére.*

A még vissza-visszahúzó szervezési, tudati gondok ellenére nincs ok az aggodalomra, hisz a város még iscsak gazdagodott a műjégpályára és a munkásmozgalmi emlékcsarnokra fordítandó 100 ezer forinttal. Okulva az idei ősz tanulságaiból, jövőre bizonyára még nagyobb összeg gyarapítja közös pénztárcánkat, a közös akarat eredményeként.

Ch. Á.

Olvasom, hogy ...

a jövő esztendőtől megszűnik a hálapénz és a borravaló. Hogy hol? Jogos a kérdés, hiszen ez így tételesen sehol sincs kinyomtatva. A sorok között olvastam! Ez sajátos képesség, amelyben külön gyakorlatot kell szereznem. Az új jövedelmi adórendelet sorai közül böngésztem ki. Az erről szóló ismertető azt mondja, hogy általános jövedelemadó alá esik majd 1984. január 1-től az ilyenfajta bevétel is. Na már most: mi van a sorok között? Szerintem az, hogy ez a két jövedelemforma gyakorlatilag az új évtől megszűnik. Lehet, hogy jósnak rossz vagyok, ezúttal azonban mégis batorkodom jövendőmondásra. Szinte bizonyos vagyok benne, hogy amikor majd elkészülnek 1985-ben a jövő évi jövedelmekről az adóbevallások — ilyen tételek nem lesznek benne. De ha mégis — azok csak porszemek lesznek az adóhivatal szemében. Hadd könnyezzen! Bár inkább a rendeletalkotóknak kellene sírva fakadniuk. Jóhiszeműségük akár naivitásnak is tetszhet. Vagy előírja majd a végrehajtási utasítás, hogy ezekről a bevételekről is számlát kell adni? Ez lenne a jó. Akkor azt mondhatnám a taxisnak: Nézze, szántam egy húszas borravalót. Csak tízről adion számlát — s akkor kap tizenötöt. Mind a ketten jól járunk. Jaj, de hogy bundázom meg ezt a pszichiáteremmel?

— moni —

Nem változik a nyugdíj-kiegészítés

Mint ismeretes, a dolgozók eddigi havi 290, illetve a mezőgazdasági szövetkezeti tagok 200 forintos bérkiegészítését a nyugdíjjárulék átlagos összegével 310, illetve 210 forintra emelik és azt 1984. január 1-től pótlék formájában beépítik a bérekbe. A SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóságától kapott tájékoztatás szerint a nyugdíjasok és az újonnan nyugdíjba menők nyugdíjkiegészítése nem változik. A bérpótlék a nyugdíjalap megállapításakor nem számít bele az átlagkeresetbe, a 290, illetve 200 forint nyugdíjkiegészítésként fizetik, s változatlan a már nyugdíjban levők nyugdíjkiegészítése is.